

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра вірусології, патантомії та хвороб птиці ім. проф. Панікара І І

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Патологічна анатомія та розтин**

обов'язковий

(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

Ветеринарна медицина

(назва)

за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина

(цифр. назва)

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2023

Розробник:

Івановський І.Б., к.м.н.б., асистент доцент

Державний університет «Східний український національний університет»

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри вірусології, патанатомії та хвороб птахів

Завідувач кафедри

протокол від 19.05.2023 р. № 15

Петров Р.В.
(прямий викладач)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Петров Р.В.
(ІІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Нечипоренко О.Л.
(ІІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Касяненко О.Г.
(ІІБ)

Зон Р.А.
(ІІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Грбар (Hrabar H.G.)
(ІІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата

23.06.2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1.ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Патологічна анатомія		
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини/кафедра вірусології, пат анатомії та хвороб птиці		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП Ветеринарна медицина/211-Ветеринарна медицина		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	7		
7.	Семестр та тривалість вивчення	7, 8 семестри		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	10		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні 14/30	Практичні /семінарські	Лабораторні 46/44
10.	Мова навчання	державна		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Викладач: к.вет.н., доцент Івановська Л.Б. Координатор: к.вет.н., професор Зон Г.А.		
11.1	Контактна інформація	Факультет ветеринарної медицини, каб. 74, к.тел. 0677918003, zon_g@ukr.net ; каб. 15,17, к.тел.0965384585, lusj0951@gmail.com поточні консультації: кожної п'ятниці з 14-15 до 15-30.		
12.	Загальний опис освітнього компонента	«Патологічна анатомія та розтин» - наука про морфологічні зміни в організмі тварин при різноманітних хворобах і патологічних процесах. Патологічну анатомію поділяють на загальну та спеціальну. Загальна патологічна анатомія вивчає загально-патологічні процеси - процеси, загальні для багатьох хвороб і є теоретичною основою ветеринарної медицини. Спеціальна патологічна анатомія вивчає органопатологію й окремі хвороби. Органопатологія розглядає морфологічні зміни окремих органів, що виникають при хворобах різної етіології. До завдань дисципліни належить також розробка вчення про діагноз. «Патологічна анатомія та розтин» закладає основи знання про організацію патологоанатомічної служби та її призначення, надає знання морфологічних і клінічних проявів хвороб на всіх етапах їх розвитку, узагальнює навички клініко-анатомічного аналізу, синтетичного аналізу діагностичних ознак хвороб і правильного їх тлумачення в причинно-наслідкових співвідношеннях, що є необхідним для подальшої фахової діяльності.		
13.	Мета освітнього компонента	Формування системи спеціальних знань щодо особливостей розвитку порушень у будові хворого організму, засвоєння комплексу патологоанатомічних і патоморфологічних змін в органах і тканинах за різних хвороб тварин, а також формування у студентів системи спеціальних знань щодо послідовності патологоанатомічного обстеження трупів різних видів тварин з метою уточнення прижиттєвого діагнозу, встановлення морфологічних змін в органах і причин смерті.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми	1. Освітній компонент базується на знаннях отриманих при вивченні ряду навчальних дисциплін біологічного (нормальна анатомія, цитологія, гістологія, нормальна та патологічна фізіологія, біохімія, генетика,		

	компонентами ОП	мікробіологія, вірусологія, радіобіологія та ін.), сільськогосподарського (годівля, кормовиробництво, тваринництво, гігієна тварин) та загальноосвітнього (латинська мова, філософія, біофізика, біонеорганічна хімія, органічна хімія тощо) профілів. 2. Освітній компонент є основою для вивчення порівняльної морфології, спеціальної патоморфології, ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини.
15.	Політика академічної доброчесності	Здобувачам пояснюють цінність набуття нових знань; цінність та функції академічної доброчесності; повідомляють про неприпустимість плагіату, заохочують до самостійного виконання навчальних завдань, коректного посилання на джерела інформації у разі запозичення наукових матеріалів. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство (списування, обман, видавання кимось виконаної роботи за власну) – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання не самостійно виконаної роботи з новими вихідними даними; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=2943 https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1930

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹							Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 9	ПРН 10	
ДРН 1. визначати на мікроскопічному рівні ознаки порушень морфології клітини, а також при білкових дистрофіях; визначати на макро - і мікроскопічних рівнях зміни в клітинах і органах при жирових, вуглеводних та мінеральних дистрофіях, некрозах і атрофіях;	+		+	+				- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на ЛПЗ, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 2. визначати зміни в тканинах і органах при різних компенсаторно-	+		+		+			- опитування теоретичних

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

приспосувальних і відновних процесах, а також при порушенні кровообігу, лімфообігу і вмісту тканинної рідини; визначати різні форми запальних процесів в тканинах, органах, а також реакцію при цьому імунної системи; патоморфологічно діагностувати пухлини різного походження і гемобластози;								питань, - виконання завдань на ЛПЗ, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 3. визначати патоморфологічно основні зміни в органах при патологіях серцево-судинної, кровотворної, нервової, дихальної систем, локомоторного апарату та шкіри; патоморфологічно визначати основні зміни при патологіях органів травлення, сечостатевої системи, при отруєннях та хворобах пов'язаних з порушенням обміну речовин.	+	+		+	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на ЛПЗ, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 4. визначати патоморфологічно основні зміни при гострому і хронічному перебігу хвороб бактеріальної етіології, а також мікозах та мікотоксикозах; патоморфологічно визначати основні зміни при хворобах вірусної етіології, повільних інфекціях, а також паразитарних хворобах тварин.	+	+		+	+	+	+	- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на ЛПЗ, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
8 семестр								
ДРН 1. Знати: техніку безпеки при розтині трупів та основи діагностичного і судово-ветеринарного розтину трупів тварин; значення патологоанатомічного розтину трупів тварин; перелік хвороб за яких заборонено проводити розтин; значення посмертної патологоанатомічної діагностики в боротьбі з хворобами тварин; структуру та логіку побудови патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного захворювання. Встановлювати патологоанатомічний діагноз, здійснювати диференційну діагностику захворювань. Знати топографічне розташування внутрішніх органів різних тварин. Визначати основне захворювання, ускладнення основного захворювання, супутнього захворювання	+		+					- Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції) - Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) - Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу))

<p>ДРН 2. Виявляти патологоанатомічні зміни в органах тварин при хворобах різної етіології. Розпізнати посмертні зміни при проведенні розтину. Розрізняти призначення патологоанатомічного інструментарію при проведенні секційної роботи. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки при роботі з трупним матеріалом. Володіти методами утилізації та знешкодження трупного матеріалу.</p>	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції) - Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) - Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу))
<p>ДРН 3. Знати правила відбору патологічного матеріалу. Аналізувати секційні знахідки. Оформлювати документацію розтину Використовувати знання для побудови патолого-анатомічного діагнозу. Фіксувати, відновлювати колір, консервувати та проводити монтаж макропрепарату. Знати топографічне розташування внутрішніх органів тварин різних видів</p>	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції) - Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) - Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу))
<p>ДРН 4. Знати основні хвороби серця і судин, органів кровотворення. Знати основні хвороби органів дихання, травлення, сечостатевої та нервової систем. Знати основні інфекційні хвороби бактеріальної та вірусної етіології. Вміти розпізнавати макроскопічні й мікроскопічні ознаки зазначених хвороб. Розуміти їх етіологію і патогенез. Розрізняти ознаки зазначених хвороб від інших патологічних процесів.</p>	+	+		<ul style="list-style-type: none"> - Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції) - Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) - Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно

				опрацьованого матеріалу))
ДРН 5. Знати суть смерті, її види та посмертні зміни. Відрізнити посмертні зміни від прижиттєвих патологічних процесів. Розуміти об'єкт та мету розтину. Використовувати навички для організації і проведення розтину. Засвоїти техніку та особливості розтину трупів різних видів тварин. Вести відповідну патологоанатомічну документацію.	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції) - Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) - Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу)) - Підсумковий контроль (розв'язування тестів)
ДРН 6. Вивчити зміни нервових клітин при ураженні нервової системи. Знати патоморфологічну діагностику хвороб легень, серця, селезінки, печінки, нирок, матки, шлунково-кишкового тракту. Знати етіологію новоутворень, стадії канцерогенезу, номенклатуру пухлин, основні властивості пухлинного росту. Розуміти принципи класифікації новоутворень. Вивчити морфологічну характеристику пухлин та пухлиноподібних уражень молочної залози, шкіри, сім'яників та яєчників		+	+	<ul style="list-style-type: none"> - Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції) - Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) - Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу))

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література ²
	Аудиторна робота	Самостій	

²Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

				на робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
7 семестр					
Тема 1. Пошкодження. Морфологічний прояв порушення обміну речовин в тканинах і органах. Білкові дистрофії (диспротеїнози: клітинні, стромально-судинні, змішані).	2		6	8	1,2,3,6,7,8,9,10, 11,12
Тема 2. Патоморфологія жирових, вуглеводних та мінеральних дистрофій.	1		2	8	1,2,3,6,7,8,9,10, 11,12
Тема 3. Некроз, морфогенез апоптозу.	1		2		1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 4. Компенсаторно-приспосувальні і відновні процеси.	2			4	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 5. Морфологічний прояв порушення крово- і лімфообігу та обміну тканинної рідини.			1	2	1,2,3,6,7,8,9,10, 11,12
Тема 6. Морфологічний прояв порушення лімфообігу та обміну тканинної рідини.			1	4	1,2,3,6,7,8,9,10, 11,12
Тема 7. Патоморфологічний прояв запального 7ікоплаз. Види запалення.	2		4	6	1,2,3,6,7,8,9,10, 11,12
Тема 8. Імунопатоморфологія. Патоморфологія первинних та вторинних імунодефіцитів.				4	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 9. Пухлини і гемобластози.				4	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 10. Вчення про хворобу. Патоморфологічний прояв хвороб неінфекційної етіології. Патоморфологія хвороб серцево-судинної системи та кровотворних органів.	1		1		1,2,3,6,7,8,9,10, 11,12
Тема 11. Патоморфологія хвороб органів дихання.	1		1		1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 12. Патоморфологія хвороб органів травлення	1				1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 13. Патоморфологія органів сечостатевої системи, запальні і незапальні процеси.	1				1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 14. Патологія нервової системи:				4	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 15. Патоморфологія локомоторного апарату.				2	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 16. Патоморфологія хвороб шкіри та її похідних. Вади розвитку.				4	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 17. Органопатологія при порушенні обміну речовин, отруєннях. Радіаційна				10	1,2,3,6,7,8,9,10,11

патологія.					13
Тема 18. Патоморфологія інфекційних хвороб бактеріальної етіології з гострим та хронічним перебігом.	2		4		1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 19. Патоморфологія хламідіозів і мікоплазмозів тварин.				8	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 20. Патоморфологія хвороб, що спричиняють гриби та їх токсини:			2	6	1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 21. Патоморфологія інфекційних хвороб, що спричинюються вірусами і пріонами	2		4		1,2,3,6,7,8,9,10,11
Тема 22. Патоморфологія хвороб, що спричинюються найпростішими та гельмінтами.			2		1,2,3,6,7,8,9,10,11
Всього	14		46	90	
8 семестр					
Тема 1. Діагностичний та судово-ветеринарний розтин трупів тварин. Техніка безпеки при розтині трупів				2	1,2,4,5,6,11
Тема 2. Організація розтину трупів, ветеринарно-санітарні вимоги до місця розтину. Ранні та пізні трупні ознаки.	1			2	1,2,4,5,6,11
Тема 3. Патологоанатомічні зміни в органах тварин при хворобах різної етіології. Правила відбору патолого-анатомічного матеріалу				4	1,2,4,5,6,11
Тема 4. Методи утилізації та знешкодження трупного матеріалу.				4	1,2,4,5,6,11
Тема 5. Значення патолого-анатомічного розтину трупів тварин для верифікації прижиттєвого діагнозу.				2	1,2,4,5,6,11
Тема 6. Техніка та особливості патологоанатомічного розтину трупів різних видів тварин.	1			4	1,2,4,5,6,11
Тема 7. Особливості патолого-анатомічного дослідження різних органів				2	1,2,4,5,6,11
Тема 8. Особливості розтину трупів непарнокопитих та великої рогатої худоби				2	1,2,4,5,6,11
Тема 9. Особливості розтину трупів свиней та м'ясоїдних				3	1,2,4,5,6,11
Тема 10. Особливості розтину трупів птиці. Особливості розтину трупів дрібних домашніх і лабораторних тварин				2	1,2,4,5,6,11
Тема 11. Залежність патанатомічних змін від механізму смерті. Поняття про патологоанатомічний діагноз.				2	1,2,4,5,6,11
Тема 12. Складання патанатомічної документації.				2	1,2,4,5,6,11
Тема 13. Спеціальна патоморфологія. Патоморфологія хвороб серцево-судинної і кровотворної систем.				4	1,2,4,5,6,11
Тема 14. Патоморфологія хвороб органів дихання та органів травлення				4	1,2,4,5,6,11
Тема 15. Патоморфологія хвороб органів сечостатевої та нервової системи				1	1,2,4,5,6,11,12

Тема 16. Патоморфологія інфекційних хвороб. Бактеріальні інфекції. Вірусні інфекції.				1	1,2,4,5,6,11,12
Тема 2. Організація розтину трупів, ветеринарно-санітарні вимоги до місця розтину. Ранні та пізні трупні ознаки.				1	1,2,4,5,6,11,12
Всього	30		44	76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
7 семестр				
ДРН 1.- визначати на мікроскопічному рівні ознаки порушень морфології клітини, а також при білкових дистрофіях; визначати на макро- і мікроскопічних рівнях зміни в клітинах і органах при жирових, вуглеводних та мінеральних дистрофіях, некрозах і атрофіях;	<p><i>Словесні:</i> лекції, пояснення на ЛПЗ та консультаціях.</p> <p><i>Пояснювально-демонстративний метод</i> – використовується постійно на ЛПЗ перед відпрацюванням мікропрепаратів (слайд-шоу за планом занять) та дослідженням макропрепаратів, що отримані на секції трупів тварин, в разі наявності в органі патологоанатомічних змін.</p> <p><i>Аналітичний</i> – викладач аналізує всі зміни, що знаходять при дослідженні мікропрепаратів для виявлення суттєвих ознак, які є характерними для певної патології.</p>	14	<p><i>Практичні:</i> здійснення досліджень мікропрепаратів відповідно до тематики ЛПЗ.</p> <p><i>Проблемний</i> – перед студентом ставиться проблема (конкретний патологічний процес, або кілька патологічних станів, об'єднаних в групу за певною основною ознакою), яку потрібно визначити з використанням доказової бази.</p> <p><i>Частково-пошуковий метод</i> (евристичний) – і студент розробляє певну тему, використовуючи підручник, посібники, інтернет - ресурс тощо.</p> <p><i>Репродуктивний</i> – використовується як шлях набуття практичних навичок в патоморфологічних дослідженнях на підставі засвоєння теоретичних основ загальної патологічної анатомії.</p>	16
ДРН 2. Визначати зміни в тканинах і органах при різних компенсаторно-приспосувальних і відновних процесах, а також при порушенні кровообігу, лімфообігу і вмісту тканинної рідини; визначати різні	<p><i>Словесні:</i> лекції, пояснення на ЛПЗ та консультаціях.</p> <p><i>Пояснювально-демонстративний метод</i> – використовується постійно на ЛПЗ перед відпрацюванням мікропрепаратів (слайд-шоу за планом занять) та</p>	10	Традуктивний метод – використовується при тестовому опитуванні, коли студенту надається завдання, що містить різні ознаки патологічного процесу, за яких необхідно зробити загальний висновок щодо основної	24

<p>форми запальних процесів в тканинах, органах, а також реакцію при цьому імунної системи; патоморфологічно діагностувати пухлини різного походження і гемобластози;</p>	<p>дослідженням макропрепаратів, що отримані на секції трупів тварин, в разі наявності в органі патологоанатомічних змін.</p> <p><i>Аналітичний</i> – викладач піддає аналізу всі зміни, що знаходять при дослідженні мікропрепаратів для виявлення суттєвих ознак, які є характерними для певної патології.</p>		<p>патології.</p>	
<p>ДРН 3. Патоморфологічно визначати основні зміни в органах при патологіях серцево-судинної, кровотворної, нервової, дихальної систем, локомоторного апарату та шкіри; патоморфологічно визначати основні зміни при патологіях органів травлення, сечостатевої системи, при отруєннях та хворобах пов'язаних з порушенням обміну речовин.</p>	<p><i>Словесні:</i> лекції, пояснення на ЛПЗ та консультаціях.</p> <p><i>Пояснювально-демонстративний метод</i> – використовується постійно на ЛПЗ перед відпрацюванням мікропрепаратів (слайд-шоу за планом занять) та дослідження макропрепаратів, що отримані на секції трупів тварин, в разі наявності в органі патологоанатомічних змін.</p> <p><i>Аналітичний</i> – аналізу піддаються всі зміни, що знаходять при дослідженні мікропрепаратів для виявлення суттєвих ознак, які є характерними для певної патології.</p>	<p>6</p>		<p>20</p>
<p>ДРН4. Патоморфологічно визначати основні зміни при гострому і хронічному перебігу хвороб бактеріальної етіології, а також мікозах та мікотоксикозах; патоморфологічно визначати основні зміни при хворобах вірусної етіології, повільних інфекціях, а також паразитарних хворобах тварин.</p>	<p><i>Словесні:</i> лекції, пояснення на ЛПЗ та консультаціях.</p> <p><i>Пояснювально-демонстративний метод</i> – використовується постійно на ЛПЗ перед відпрацюванням мікропрепаратів (слайд-шоу за планом занять) та дослідження макропрепаратів, що отримані на секції трупів тварин, в разі наявності в органі патологоанатомічних змін.</p> <p><i>Аналітичний</i> – аналізу піддаються всі зміни, що знаходять при дослідженні мікропрепаратів для</p>	<p>16</p>	<p>Репродуктивний – використовується як шлях набуття практичних навичок в патоморфологічних дослідженнях на підставі засвоєння теоретичних основ загальної патологічної анатомії.</p>	<p>14</p>

	виявлення суттєвих ознак, які є характерними для певної патології. <i>Метод синтезу</i> – встановлення окремих змін для визначення основної патології в органі.			
8 семестр				
ДРН 1	Опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок, методики виконання лабораторних робіт. Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в схемах та малюнках, з обов'язковим відвідуванням патологоанатомічного розтину Вирішення клініко-ситуаційних завдань (поняття патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного захворювання). Проведення розтину з наступним детальним розбором конкретного випадку, обговорення основних клінічних даних, заповнення відповідної частини протоколу патологоанатомічного дослідження	1	Самостійне опрацювання матеріалів до теми. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Опрацювання відповідних розділів протоколу розтину (за даними реального випадку); складання патолого-анатомічного діагнозу, оформлення клініко-патолого-анатомічного епікризу про випадок Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням.	
ДРН 2	Опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок, методики виконання лабораторних робіт. Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в схемах та малюнках, з обов'язковим відвідуванням патологоанатомічного розтину Вирішення клініко-ситуаційних завдань (поняття патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного	1	Самостійне опрацювання матеріалів до теми. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Опрацювання відповідних розділів протоколу розтину (за даними реального випадку); складання патолого-анатомічного діагнозу, оформлення клініко-патолого-анатомічного епікризу про випадок Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи	

	захворювання). Проведення розтину з наступним детальним розбором конкретного випадку, обговорення основних клінічних даних, заповнення відповідної частини протоколу патологоанатомічного дослідження		окремим питанням.	
ДРН 3	Опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок, методики виконання лабораторних робіт. Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в схемах та малюнках, з обов'язковим відвідуванням патологоанатомічного розтину Вирішення клініко-ситуаційних завдань (поняття патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного захворювання). Проведення розтину з наступним детальним розбором конкретного випадку, обговорення основних клінічних даних, заповнення відповідної частини протоколу патологоанатомічного дослідження	1	Самостійне опрацювання матеріалів до теми. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Опрацювання відповідних розділів протоколу розтину (за даними реального випадку); складання патолого-анатомічного діагнозу, оформлення клініко-патолого-анатомічного епікризу про випадок Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням.	
ДРН 4	Опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок, методики виконання лабораторних робіт. Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в схемах та малюнках, з обов'язковим відвідуванням патологоанатомічного розтину Вирішення клініко-ситуаційних завдань (поняття патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного захворювання).	1	Самостійне опрацювання матеріалів до теми. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Опрацювання відповідних розділів протоколу розтину (за даними реального випадку); складання патолого-анатомічного діагнозу, оформлення клініко-патолого-анатомічного епікризу про випадок Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи	

	<p>Проведення розтину з наступним детальним розбором конкретного випадку, обговорення основних клінічних даних, заповнення відповідної частини протоколу патологоанатомічного дослідження</p>		окремим питанням.	
ДРН 5	<p>Опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок, методики виконання лабораторних робіт.</p> <p>Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в схемах та малюнках, з обов'язковим відвідуванням патологоанатомічного розтину</p> <p>Вирішення клініко-ситуаційних завдань (поняття патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного захворювання).</p> <p>Проведення розтину з наступним детальним розбором конкретного випадку, обговорення основних клінічних даних, заповнення відповідної частини протоколу патологоанатомічного дослідження</p>	1	<p>Самостійне опрацювання матеріалів до теми. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження.</p> <p>На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи</p> <p>Опрацювання відповідних розділів протоколу розтину (за даними реального випадку); складання патолого-анатомічного діагнозу, оформлення клініко-патолого-анатомічного епікризу про випадок</p> <p>Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням.</p>	
ДРН 6	<p>Опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок, методики виконання лабораторних робіт.</p> <p>Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в схемах та малюнках, з обов'язковим відвідуванням патологоанатомічного розтину</p> <p>Вирішення клініко-ситуаційних завдань (поняття патологоанатомічного діагнозу, його складові частини, варіанти основного захворювання).</p> <p>Проведення розтину з</p>	1	<p>Самостійне опрацювання матеріалів до теми. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження.</p> <p>На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи</p> <p>Опрацювання відповідних розділів протоколу розтину (за даними реального випадку); складання патолого-анатомічного діагнозу, оформлення клініко-патолого-анатомічного епікризу про випадок</p> <p>Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням.</p>	

	наступним розбором випадку, основних заповнення частини патологоанатомічного дослідження	детальним конкретного обговорення клінічних даних, відповідної протоколу		
--	---	---	--	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

7 семестр

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції та ЛПЗ)	30 балів / 30%	Згідно з розкладу
2.	Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи)	15 балів / 15%	Згідно з розкладу
3.	Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах)	40/балів / 40%	Згідно з розкладу
4.	Підсумковий контроль	15 балів / 15%	Згідно графіку
5.	Сума	100/100%	

8 семестр

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Усний контроль (участь у дискусії по темі лекції та ЛПЗ)	15 балів / 15%	Згідно з розкладу
2	Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи)	15 балів / 15%	Згідно з розкладу
3	Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах)	25/балів / 25%	Згідно з розкладу
4	Підсумковий контроль	15 балів / 15%	Згідно графіку
5	Іспит	30/30%	Згідно з розкладу
6	Сума	100/100%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
------------------------	--------------	------------	-------	-----------------------

³ Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁴ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	<i><14 балів</i>	<i>15-24 балів</i>	<i>25-34 балів</i>	<i>35–40 балів</i>
Тематичне опитування. Усний контроль	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.
	<i><9 балів</i>	<i>10-19</i>	<i>20-29 балів</i>	<i>30 балів</i>
Лабораторно-практичний контроль (виконання завдань на лабораторних роботах) Вирішення клініко-ситуаційних завдань	Студент не підготовлений до вирішення завдань, відповідь неповна, окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами виконує поставлені завдання. Виконання завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє постанову завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Виконано усі вимоги завдання, але з порушенням методик	Завдання виконане методично вірно та якісно. Студент вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни на практиці При виконанні завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання
	<i><5 балів</i>	<i>5-8</i>	<i>8-14 балів</i>	<i>15 балів</i>
Письмовий контроль (виконання завдань із самостійної роботи). Захист конспекту із самостійної роботи	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не підготовлений до вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час оформлення робіт в більшості є невірними, необґрунтованими	Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при виконанні оформленні завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається. Помилки у відповідях не є системними.	При виконанні завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання. Конспект оформлений бездоганно, логічно розташований матеріал з розумінням взаємозв'язків процесів розкритих з даної теми.

Тести множинного вибору	Студент дає правильну відповідь на декілька питань ($\leq 33\%$ правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89% правильних відповідей).	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100% правильних відповідей).
-------------------------	--	--	---	--

5.1. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування студентів з роз'ясненням ключових питань предмету, відповіді на запитання студентів, опанування практичних навичок (методики виконання лабораторних робіт)	Протягом заняття
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над вирішенням клініко-ситуаційних завдань	Протягом заняття
3	Письмовий зворотній зв'язок від викладача після перевірки конспекту із самостійного вивчення дисципліни.	Протягом тижня, після виконання

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники посібник

1. Патологічна анатомія тварин: навчальний посібник / [Урбанович П.П., Потоцький М.К., Гевкан І.І., Зон Г.А. і ін.]; за редакцією П.П.Урбановича та М.К.Потоцького. К.: *Ветінформ*, 2008. 879 с.
2. Зон Г.А., Івановська Л.Б. (2015). Диференційна патологоанатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин: Навчальний посібник. Вид. 3-є, доопрацьоване. Суми: *ВВП «Мрія-1»*. 206 с.
3. Зон Г.А. (2005). Патологічна анатомія паразитарних хвороб тварин: Навчальне видання. Суми: *Джерело*. 226 с.
4. Зон Г.А. (2012). Судово-ветеринарна експертиза: Навчальний посібник. Суми: *ВВП «Мрія-1»*. 244 с.
5. Зон Г.А., Івановська Л.Б. Патологоанатомічний розтин трупів тварин: Навчальний посібник. Видання третє, доповнене. Суми: *ВВП «Мрія-1»*, 2018. 336 с.
6. Івановська Л.Б., Зон Г.А. (2017). Патологоанатомічна діагностика хвороб птиці: Навчальний посібник. Суми: *ВВП «Мрія-1»*. 156 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

7. Робочий зошит для лабораторно - практичної та самостійної роботи з курсу «Патологічна анатомія» (ч.1 «Загальна патологічна анатомія») для студентів за спеціальністю 211 - ветеринарна медицина, 212 - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза /Зон Г.А., Івановська Л.Б., Зон І.Г. (схвалений навчально-методичною радою ФВМ, пр. № 4 від 04.03.2019 р.). Суми, 2019. 72 с.

8. Робочий зошит для лабораторно - практичної та самостійної роботи з курсу «Патологічна анатомія» (ч.2 «Спеціальна патологічна анатомія») для студентів за спеціальністю 211 - ветеринарна медицина, 212 - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза /Зон Г.А., Івановська Л.Б., Зон І.Г. (схвалений навчально-методичною радою ФВМ, пр. № 4 від 04.03.2019 р.). Суми, 2019. 62 с.

6.1.3. Інші джерела

9.Скрипка М.В. (2009). Курс лекцій з патологічної анатомії. Полтава. 435 с.

10. Струков А.І., Серов В.В. (2000). Патологічна анатомія: Підручник. Х.: Факт. 864 с.

6.2. Додаткові джерела

11. Борисевич Б.В., Скрипка М.В., Лісова В.В. (2005). Довідник патолого-анатомічних термінів. Полтава. 124 с.

12. Борисевич Б.В., Лісова В.В., Чумакова А.А. (2020). Патологічна морфологія тварин. Частина 1: Підручник. К.: *Аграр Медіа Груп*. 418 с.

13. Зон Г.А., Івановська Л.Б. (2012). Основи судово-ветеринарної експертизи отруень і токсикозів: Навчальний посібник. Суми: *ВВП «Мрія-1» ТОВ*. 124 с.

6.3. Інформаційні джерела

http://vetpathology.lviv.ua/biblioteka_studenta.html

<http://vindo.com.ua/razdel184/file1371013.html>

http://www.vetkzn.ru/literatura/veterinarnye_uchebniki/

<https://library.snau.edu.ua>

6.4 Програмне забезпечення

- Microsoft Power Point – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних
- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
- Система дистанційного навчання і контролю з дисципліни Moodle (2023р)